

ДІЛО

Виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 14-00 „
Піврічно 26-00 „
Річно 48-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лев, Бе-
ларусі 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Залив адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 23-41.
Друкарні: 23-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Чи Франко був безбожником?

Акція будови надгробника Іванові Франкові наближується нарешті до успішного кінця. У зв'язку з припиненням темпом технічних робіт над самим надгробником, кинути ми гасло пошанування громадської жертвенності, щоби вже досі цього року можна було віддати надгробник в опіку українського громадянства. Назустріч заходам Комітету будови надгробника пішла вся українська національна преса; з огляду на загально-національну вагу справи залишилися на боці особисті амбіції і ріжниця партійних переконань. Здавалося, що з одностайного хору всіх громадських чинників, не підійметься ніхто голос не то вже осуду, а хоч би тільки застереження. Почуття всенародної єдності супроти величезних заслуг Івана Франка, виявилася настільки загальною, ідея будови надгробника як одного з доказів цієї єдності, настільки самозрозуміла й популярна, що в гру могли входити хіба тільки питання техніки переведення збіркової акції та економічного вихиснування зібраних сум.

А всеж таки, не обійшлося й тут без „дискусії“. „Єдино-католицький“ орган видавничого кошту і заходом станіславського аладики — „Нова Зоря“, почував себе покликаним до того, щоби в „бочку меду“ кинути свою „дожку атеїзму“, щоби, хоча й без найменших виглядів на успіх, висунути своє „вето“, мовляв: в такій самозрозумілій справі як будова надгробника найбільшому галичанині, є в „Новій Зорі“ свій сепаратний погляд.

Орієнтуючись щодо засягу впливів „Нової Зорі“ на її читачів і передплатників, ми не звертали би на це уваги, якби не факт, що при нагоді новозорнянського застереження проти Франкового культу, пробує цей орган зміцнити й підкріпити фальшиву тезу про „безбожництво“ Івана Франка, яким хочуть новозорнянські „добожники“ відмежувати від поета прив'язку до церкви та релігії частину українського громадянства.

У зв'язку зі статтею львівської „Неділі“ (ч. 20) п. з. „Будуємо надгробник Франкові“, обурюється „Нова Зоря“ (ч. 41) на те, що в католицькому органі закладається католицьке до жертвенності на надгробник поета і громадянина, який „від перших хвиль свого виступу аж до смерті був у нас головним пропагатором вираженого атеїзму“.

Автор цього обвинувачення о. М. Каровець — василіянин. Мусимо погодитися з тим, що він студіюючи теологію й зачитуючись писаннями отців церкви, не мав нагоди, а може й охоти познайомитися із творчістю Івана Франка, а наклеп про його „атеїзм“, коли не висловив палко, то перейняв зі слухів, настільки автентичних і згідних з правдою, як „автентичним“ і „згідним з правдою“ є сплітка, будімо Франка, лежачи на смертній постелі, відмовився від сповіді словами: „Щож на те сказала би молодіж, котру я ціле життя вчив не вірити в Бога“? Не знаючи провідних думок літературної творчості й не розуміючи ідеалів громадської праці Івана Франка, о. Каровець міг був спастися від козлів з фактичним станом речі, колиб був запитав про те хоч би самого редактора „Нової Зорі“ п. д-ра Назарука, що як колишній „адекларований радикал, на творах Франка будував свій націоналізм і громадянський світогляд. Д-р Назарук міг би поінформувати свого загонистого співробітника про те, що в цілій велетенській спадщині Івана Франка нема й одного твору, який пропагував би якийсь втеїзм. Пан Назарук міг би відтак поінформувати свого несвідомого співробітника, що Іван Франко, де тільки не був „пропагатором атеїзму“, але при багатьох нагодах, і просто у класичний спосіб у передмові до свого величезного „Майсея“ був пропагатором релігійності, а одним з духовних недовігань нашої молоді вважав недостатку зацікавлення серед неї. Святий Письмо, Правда, релігійність Івана Франка мала дещо відмінний характер і далеко глибоший зміст від „релігійності“ усюжних митарів і фарисей, для яких він не мав милосердя. Виступаючи проти тих, яких навіть малаго екстатично-

релігійного середньовіччя, не дивлячись на ознаки їхнього стану, малювали на „Страшних Судах“ в ореолі неколконого вогню, Франко боронив тимсамим поваги церкви й чистоти релігії перед брудом продажності й матеріалізму. У рамках глибокої релігійності Івана Франка вміщувалося глибоке, християнське почуття релігійної терпимості. Ціла низка величезних постатей зі справді християнською душею та поведінкою, які бачимо в його творах — це явні докази його палкої боротьби в ім'я християнської ідеї „рівності всіх перед Богом“.

Франко осуджував негідників і шквечників, не оглядаючись на становище, яке вони займали в громадянській чи духовній ерархії, не утотожуючи осіб із церквою та релігією. Пан д-р Назарук міг був повчити свого співробітника, що Іван Франко ніколи в житті не був атеїстом, атеїзму не пропагував, а тим самим той великий і глибокий ум не міг би був навіть підчас своєї важкої недуги спромогтися на такий примітивний відступ проти сповіді як фраза „що сказала би молодіж, яку я ціле життя вчив

„Боротьба з опортунізмом і гнилим лібералізмом“.

Про одну еретичну радянську книжку і чергове покайняння.

Заступник завідуючого „культурпролом“ Харківського Миського Комітету КП(б)У п. Е. Черняк відбув подорож по Європі (з чийого доручення і в якій місії — нам невідомо) і повернувшись на рідну Україну розмахнувся та списав свої враження. Вийшли вони окремою книжкою п. н. „Листи з чужих країв“ в Держ. В-зі у відділі „Література і мистецтво“ за 1932 р. Книжка має 206 сторін, а підзаголовок вичисляє краї, які відвідав автор: Польща, Німеччина, Чехія, Австрія, Італія та Франція.

У своїх друкованих враженнях п. Черняк допустився — як довідуємося з більшовицьких газет — кардинальних промахів. Він „обминає у них питання класової боротьби в країнах капіталізму, зовсім не викриває тих глибоких суперечностей, що досели до світової економічної кризи, затушковує тяжкий матеріальний стан робітничої класи та селянства і політичний гніт, що панує в капіталістичних країнах“. Мало того:

„Книжка вихваляє фашистську Польщу і Пилсудчину, викривляє оцінки, що їх дав Комінтерн у ряді важливих політичних питань, скоючись до соціал-фашистських теорій, розвиває антиленінські погляди в національному питанні“.

Повища оцінка найшла в постанові бюро Харківського Миського Комітету КП(б)У, в якій читаємо ще далі, що книжка є „найшкідливішим виявом буржуазного впливу“ і слід її зняти з ринку та що тов. Черняк уже „покаявся“. Харківський Комітет КП(б)У прийняв врешті ось які постанови:

1. Оголосити т. Черняку сувору догану й негайно зняти з роботи заст. зав. культпропу ХМК.
2. Заборонити т. Черняку протягом 2 років перебувати на партійній роботі, а також на будь-якій іншій роботі, що пов'язана з ідеологічним керівництвом.
3. Притягти до партійної відповідальності через КК працівників видавництва ЛІМ, які виявили щодо книжки Черняка гнилий лібералізм.
4. Зобов'язати т. Черняка розгорнути критику своїх помилок.

Щож таке написав Черняк у своїй книжці? На щастя підходимо в харк. „Комуніст“ ч. 54 звіттовлення з партійної конференції Центрального району м. Харкова, де вголосив промову Терехов, а в ній присвятив чимало уваги книжці Черняка.

„Коли відішлі з Польщі — цитує Терехов слова Черняка — і підїжджаєш до німецьких кордонів, відразу почувеш організованість, діловитість, починаючи від кондуктора і кінча-

Др. мед. Ольга Чайковська-Ляхова

дентист-стоматолог

ординує від 10. червня п. р.

при вул. Вишневецьких ч. 8

одні трамвайний перестанок вище технік.

не вірити в Бога? Тих слів не міг сказати і не сказав Іван Франко. Вони є таким же наклепом на нього, як запевнювання про його атеїзм. Слова ці не апокриф, який колись стане міркою негідного й негідного з людською підкою до великого поета та громадянина; таксамо натягненням є порівняння палкого, вічно захопленого своїм післаництвом Франка зі адекларованим циніком Вольтером.

Підсумовуючи твердження новозорнянського публіциста, мусимо признати їх з ґрунту фальшивими, а його виступ проти загально-національного культу творця „Майсея“ і „Панських Жартів“ крайнє негромадянським, який мусить обурити навіть читачів „Нової Зорі“ і на акцію будови Франкового надгробника не матиме найменшого впливу.

ючи останнім міністром. Це характеризує Німеччину як країну високої організованості, як країну високої діловитості“.

Зацікавивши ті слова свого однопартійця Терехов каже: „Тоді, як Німеччину потрясає криза, розгорнена з катастрофічною силою, коли ця криза руйнуючим ураганом лютує у усьому капіталістичному світі, коли ми є живі свідки того, як розкладається капіталістична система, в тому числі й Німеччина, як шалено росте визискування робітничої класи, коли міліони робітників позбавляється роботи і хліба, автор у своїй книзі малює Німеччину, як першоліпний соціалфашист, лютый капіталізм“.

Стільки прогріхив лийшов комуністичний пуританин в описі німецької організованості непризвичаєним до надто великих порядків радянським подорожником. А вже просто від розуму відходить більшовицький Катом, коли цитує слова Черняка про відносини на західно-українських землях. Щоправда — як видно із цитатів Терехова — автор книжки справді не згубив як слід матеріалу, яким міг розпоряджатися, не вступив у короткій подорожі через наші західні землі пізнати настільки туземних відносин, щоби могли дати правдиву картину нашого життя. Однак він і не давав аналізи польсько-українських відносин, лише обмежився до зазначення розмірного зросту українських національно-культурних сил.

Очевидно, не розпоряджаючи повним текстом книжки, ми не можемо видати осуду, наскільки справді помиляється Черняк у своїх враженнях, що їх вінні із подорожі по наших західних землях. Зате річ у чомусь іншому, а саме, у тій страшний обзуді, якою є ціле обурення більшовиків на „політику кровавого терору“, що її переживає український нарід поза межами У.С.Р.Р., коли їхня совість обтяжена найбільш кривавим режимом, розстрілами тисячів, Соловками і голодом мільонів? Адже цілому світові прегарно відомо, що все, що діється і на західних українських землях і в західній Європі, більшовики використовують виключно для цілей своєї пропаганди і своєї політики. Адже ми не забули ще, що випадки з літа 1930 р. і пізнішу т. зв. „пацифікацію“ радянське радіо і радянські часописи представляли як „повстання українських селян і робітників проти польських і українських панів“, і що ці „українські пані“ залізували проти своїх власних народних низів польське військо!

Не диво, що Чернякові, який приїхав з тієї країни жорстоких експериментів, довелося не одним „захоплюватися“. Автора очарували нпр. у Німеччині західна культура і він забув, що він людина з партійним „білетом“ та що

В. Север.

У 1608 р. відбувся на державній сесії в місті знову сходина всіх львівських і підльвівських парохіял. Сходинами проводив свящ. Андрій воскресенський, у той час львівський духовний намісник, що представив справу зображеної на майбутній варшавській сойм (від 16. I. до 26. II. 1609) як незначитно пекучу. На тих сходинах був прийнятий також анієвський парох Захарія. Через останнього та його сина Савина передадо братство при церкві Воскресення Христоного 2 зол. для послів, вибраних 16. грудня 1608 р на сойм.

(Посвідчення бул.)

(Подпись) 6/12

Чотири мільярди дефіциту має Франція.

Французький міністр скарбу Мартен повідомив представників преси про бюджетну ситуацію держави. Вже в 1930 р. була воля нажма, бо державний дефіцит вирос до 2 мільярдів франків. Теперішній дефіцит доходить до 4 мільярдів.

ярдів, навіть коли взяти на увагу поземні наслідки мораторію Гувера. На думку міністра дефіцит дається злізкувати шляхом опадностей і сильної компресії видатків.

Великий процес італійських терористів

РИМ, 13. VI. ПАТ. Перед спеціальним трибуналом підніється небаром розправа проти 16 терористів, обвинувачених у виконанні актів у Бозьоні, Турині та Генуї від бережних до вересня 1931, у протиполіційній пропаганді у взаєминах із протифашистськими організаціями за кордоном. Керманичем цієї терористичної групи був Доменіко Бовоне. Він при

помочі своєї любовниці австрійки Бянге й урядовця Енни виконав за 4 місяці 13 атентатів, а приготувавши полі бомби, спричинив смерть своєї матері. Свідство виявлено, що протифашистські організації в Парижі фінансували і президи Бовоне й обіймали йому нагороду мільйон лірів, коли вбє Муссоліні.

Присилайте жертви на будову надгробника Іванові Франкові, який уже будується - Гроші слати до „Центробанку“ наkonto ч. 9003.

Остання праця Вячеслава Липинського.

В перші роковини смерті.

В квітні ц. р. помер друком „Збірник Хайборської України“), складений ще за життя бл. п. В. Липинського. І виданий заохоченням „Врагів Українських Клясиків-Монархистів“, гетьманців. „Збірник“ заслуговує на згадку без огляду на те, як хто ставиться до його ідей.

Перш за все слід звернути в ньому увагу на „Вступне слово“ В. Липинського. Це наче його останнє слово до українського громадянства. Ідея гетьманська найшла найменше зрозуміння серед організованих гетьманців. Перша організація спроба здійснення ідеї не вдалася — саме В. Липинський. Джерелом і первопринципом цієї організаційної неадапції стала „персоніфікація ідеї гетьманської вже тут, на еміграції. Персоніфікація взагалі і персоніфікація в невідповідній особі“. Завдання української монархії ідеї з особю б. гетьмана П. Скоропадського і з його родиною — це, на думку В. Липинського — основна помилка гетьманського руху. Наслідком цієї помилки було, що гетьманський рух виходив з „роблення“ популярності персоніфікації особи б. гетьм. П. Скоропадського. Це довело до фальшивої ідеології дійсної гетьманщини в 1918 р. Цією гетьманською руху стала популярність Павла Скоропадського та реставрація гетьманщини в 1918 р. Ідейний рух зник, зник з еміграційну політику „бутих людей“. Одиною порушувачою силую цих „гетьманців“ стала невизначеність до демократії та підкреслювання своєї „любовності“ супроти особи б. гетьмана. „Справа персоніфікації, яка в моїх „Листах“ — пише В. Липинський — трактується як частина нашої ідеології, при чім як частина не першорядної ваги, і справа особи, яка в сторінках „Листів“ займає всього кілька рядків, стали разом, як писав мені один з цих „гетьманців“, „центральним місцем гетьманської ідеології“. Натомість вся позитивна частина моєї праці осталася для більшості „організованих гетьманців“ чужа, нечитана, незрозуміла. Таким чином серед ширших, безкритичних кругів, ідеологія гетьманська придбала славу якогось пута на демократію і безнадійної регресивності для майбутнього гетьмана“.

Мрією тих „гетьманських реставраторів“ стала інтервенційна політика і матеріальна субвенція для „гетьманської справи“ і „гетьманської організації“. Діяло до того, що П. Скоропадський вийшов в січні 1929 р. до Будапешту, до тодішнього малярського прем'єра гр. Бетлена, щоб одержати щомісячну субвенцію у висоті 50 тисяч пенгів на три роки. Бетлен обіцяв дати по 25 тисяч, але під умовиною, що Скоропадський зречеться іменем майбутньої Української Держави Закарпатської України. Скоропадський дав таке „зречення“ на письмі! Про цей т. зв. „Будапештський договір“ В. Липинський повідомив ще в 1930 р. визначніших українських діячів. Про нього писала теж амер. „Свобода“. У „Збірнику“ надруковано згідно з волею пок. В. Липинського вивертки зі щоденника Скоропадського з часу його побуту в Бетлена. Цей щоденник писаний по російськи і в ньому в такій мірі: „Ось — Бетлен“ — пише Скоропадський — спробуйте мене, скільки мій нужно денег. Там більше, там краще, по мені п'ятдесят тисяч пенгів на місяць — відповідає Скоропадський. „Тепер я понимаю“ — відповів Бетлен. Тим „щоденником“ гетьман П. Скоро-

падський написав собі самому політичний некролог. Хоч його роза в українському житті і так уже давно скінчена, нині ніхто вже — після прочитання такої свідки — не може мати щодо цього ніякого сумніву.

П. Скоропадський закінчив цей „Будапештський договір“ всупереч організаційному присягненню, всупереч цілій гетьманській ідеології, що відкидала рішуче всяку збройну інтервенцію і без відома В. Липинського. В. Липинський довідався про те щойно після трьох місяців. На рішуче домагаючи Н. Кочубей — тодішнього голови „Гетьманської Управи“ — П. Скоропадський після Липинському агаданій щоденник у Березні 1929 р.

Воротба, що йшла серед гетьманців вже від 1927 р. між ідеалістичним напрямом В. Липинського і „реалістично-інтервенційним“ П. Скоропадського та його прибічників — спалахнула зі всією силою. Всі спроба санації гетьманського руху з боку В. Липинського не адалися. Скоропадський і його дорайники проголосили Липинського — божественним. Тоді прийшло до цілковитого розриву між В. Липинським і Скоропадським („Діло“, чч. 216—224, 1930 р. „Розкол серед гетьманців“).

З інших статей „Збірника“ звертають увагу „Prolegomena“ Н. Кочубей, стаття д-ра В. Кучабського п. з: „Завдання гетьманського руху на Західній Україні“ та В. Залозецького про прояви класократичного світогляду в реформістичних течіях Європи. Питанням практичного життя присвячена стаття Р. Метельського „З записок гетьманців“.

Поминаючи правильність чи неправильність поглядів висловлених на сторінках „Збірника“ та цілої гетьманської ідеології — треба признати, що та книжечка написана живо і цікаво! Симпатично вражає відсутність фразеології та якихнебудь особистих викидів. З тех. боку хіба в дві недокінчені статті: у таких неперіодичних виданнях, як „Збірник“, — слід це оминати.

В усякому разі той „Збірник“ повинні прочитати всі, що цікавляться ідеологічними течіями в українському політичному житті, щоб щойно на підставі такого пізнання і докладної аналізи всіх позитивних і негативних думок створити собі власний світогляд.

Володимир Креманецький.

Життя коней на Радянщині.

„Ізвестія“ з 28. травня подають постанову ЦКВКР(б), в якій між іншим стоїть: „Вільність колгоспів, радгоспів та місцевих підприємств досі ще не організувала дбайливого ставлення до коней та нормального їх виплекування. Наслідком цього в більшості республік, країв та областей Союзу кількість коней зменшується, а якість їх гіршає... ЦК погереджає, що хитання та недбайливе відношення до коней, що викликає їх масове нищення, буде каратися як злочин проти інтересів народного господарства згідно з цілою суворістю закону...“

У тому ж самому числі подається, що по даним „Коневодхозцентра“ СРСР до 20. травня було заплоджених у колгоспах лише 177.000 коней, менше ніж 6 відсотків запланованого. Найгірше стоїть справа в найбільших осередках плекання коней: при виконанні у Казакстані на 0,6 відсотків, на Уралі — 1 відс., на Україні — 2 відс., у Ленінградській районі — 2 відс., Татарії — 4 відс., Кіргізії 4 відс. План штучного заплодження переведено по всіх колгоспах лише на 3 відсотки.

(Укр. Б. в. Коней.)

АМЕРИКА ПРОСИТЬ ФРАНЦІЮ, ЩОБИ ЗАБРАЛА СВОЄ ЗОЛОТО.

ЛОНДОН, 12. VI. ПТ. З Вашингтону повідомляють, що американські банки звернулися з проханням до французьких банків, щоб вибрати свої золоті депозити з Америки. Французькі депозити доходять там до 200 мільйонів доларів.

чи це не сором,

що я досі не є членом Матірнього Товариства „Просвіта“?

(Вкладка всього 2.— зол. в рік).

3 життя наших установ.

Сокольське Свято для 5 червня ц. р.

Щороку українське громадянство Львова в околиці сиріпав свого духа на святах, що їх влаштовують наші установи в місці червня. День 5. червня був призначений на Окружне Сокольське Свято, влаштоване з нагоди 30-ліття Сокольського Маршу на площі „Сокола-Батька“. Цілий минулий тиждень пройшов в очікуванні не тільки львівського громадянства, але в усіх соколів, які дбайливо приготувалися до гілкого виведення цього свята. Сокольська організація не знає перешкод. Мимо фінансової кризи сокольські інструктори їздили по сокольських гніздах львівської округи та іншіх вправ. Часто ходили по кільканадцять, а навіть і більш кілометрів пішки, а то-лине тому, щоб виконати наложення на них обов'язок та приготувати свято Духа сокольського розуміють лише ті, котрі в цій організації беруть щирну участь, якого слова Сокольського Гімну виходили через короткий бодий час — того не відстрашувало ніщо.

І зібралися соколи в неділю для 5. червня до Львова в такіх числах, що справді сокольська організація може бути горда. Всі майже приїхали фірами. Приїхали і ті соколи, яких ніхто не надіявся, не вважаючи на невідомі світлі поці, як з Рогатина і далі, а соколи з Перемишля приїхали пішки в числі 10. Свято було випало дійсно імпозантно, колиб не дощова злива, яка унеможливила переведення свята. Тому піснюм осейтв сокольської організації можна робити лише на підставі рівнішої проби.

У 6-ти кольонах вимашерували соколи в числі 260 в народних одягах до вправ зі серпами в руках. По переході через площу усталилися і при звуках претарних композицій Я. Ярославенка виконали справно 4 вправи, які представляли живня. Потім вимашерували на площі соколи та усталилися до вправ. У 6-ти кольонах, 360 соколів, одягнених одяком у вишпальні сорочки, робили імпозантне враження. Виконали вони дуже тяжкі і складні 16-тактові хорватські вправи „Сінокося“. Не пришлося їм на пробі робити більших замітів. Цим вони дали доказ, що соколи досі вже до тяжких 16-тактових вправ і не обмежуються лише до 4-тактових вправ. При звуках Сокольського Маршу зроблено пробу устави до прикиту, який мав витолосити х-р Михайло Волошин. І ця точка випала поправно. Соколи машерували в 6. кольонах, одягали лише хлопчий і жіночий доріст та соколи в числі около 700 осіб, приготували до виступу попопуді. Переведено ще пробу з членами місцевих гнізд на приладах, а саме вправи на 6 конях рівночасно і масові вежі. До вежі і до аркана між іншим станула дівчора з Ремеюна.

Дійсно треба жалувати, що зливний дощ унеможливив відбутися підготоване свято. Щоб скріпити соколів на душі в очікуванні погоди, прибув до павільйону, де всі учасники свята були зібрані, голова „Сокола-Батька“ побр. Микола Залізничський з о. мітратом Бааком. Коли дощ не перестав падати, постановили старшина „С.В.“ відсвяткувати це свято в павільйоні. В год 6. ввійшла старшина „Сокола-Батька“ з заслуженим композитором Сокольського Гімну побр. Я. Ярославенком до павільйону, де до зібраних соколів промовив х-р Михайло Волошин. В промові підніс заслуги Я. Ярославенка та подякував йому за труд та працю для добра українського соколіства. В палкій, повній соколіського завзяття промові назвав промовець відривних соколів до дальшої праці на полі соколіства, подаючи за приклад чеське соколіство, та до внутрішньої мими неадак. Сокольським кличем „Бодрімось“. Промова х-р Михайла Волошина зробила на присутніх велике враження. До Ви Ярославенка промовив ще голова „Сокола-Батька“ побр. Микола Залізничський та вручив йому від Українського Соколіства святочну грамоту, а одна зі соколів вручила Ви. композиторові китицю квітів. Свято закінчилося відпіванням Сокольського Гімну.

Хоча дощ зробив прикору несподіванку, соколи розійшлися піднесени на душі, в цій надії, що дадуть ще українському громадянству докази своєї праці.

„Просвіта“.

*) „Збірник Хайборської України“. Періодичний прах. Том I. Складено під загальним проводом Вячеслава Липинського при співучасті В. Залозецького, Н. Кочубей, В. Кучабського, Р. Метельського і М. Савур-Імпріковича. Прага, 1931 рік. 74 с. Ціна 2 золоті. До відбиття в квітень.

Як закінчилася криза у „Т-ві Прихильників Освіти“?

Тимчасова розв'язка з перспективою дальших конфліктів.

В суботу 11. п. м. відбулося продовження Загальних Зборів Т-ва Прихильників Освіти, які 2 тижні тому розпочали гостру кризу у тому Т-ві наслідком реанімації голови Т-ва, през. В. Децикевича, оголошеної під натиском одної частини студентів. Тодішні Збори закінчилися тим, що всі одні із запропонованих студентами кандидатів не схотів прийняти серед створених умовин голові Т-ва і відмовився також від праці в новому Виділі всі дотеперішні члени Виділу. Тому тоді відложено Збори на два тижні, поручаючи Комісії-Матці урядувати в „перманенті“ та шукати виходу з ситуації.

Вчорашні Збори скликані на 5. годину пополудні, але розпочалися вони в год. 6.20, бо до того часу велися ще в останній хвилині „кульварні“ переговори. Однак вони скінчилися повною невдачею.

А саме, на самому вступі Зборів, після того, як головуючий д-р В. Старосольський присвятив коротко агадуку помершому членові Т-ва радн. І. Герасимовичеві (пам'ять Покійного Збори вшанували повстанням з місць) — ред. Гр. Гладкий склав в імені Комісії-Матки слідуєчу заяву:

Комісія-Матка станула на засадничому становищі, що для добра Т-ва повинна вхолоити до кожного нового Виділу більшість старого Виділу. Однак, коли прийшлося скласти новий Виділ, Комісія-матка зустріла серед створених умовин такі труднощі, що листи кандидатів не вдалося такі скінчити. Виявилася при цьому велика розбіжність поглядів серед самого студентства. Бо тоді, коли одні студенти домагалися, щоб у Виділі Т-ва були представники їх створених організацій, інші (Кравець Студ. Репрезентатив) жаждали представників на персональному принципі. Супроти того Комісія-Матка, не виконавши своєї місії, складала свої мандати в руки Загальних Зборів...

Таким робом Т-во опинилось надалі у тій прегадній ситуації, в якій було наприкінці попередніх Зборів. Настав гнітучий настрій, який м. і, відбивається дещо і на поведінці молоді, яка вже не нахилялась на немих собі промовців, дозволяла спокійно кожному висловлювати свої погляди й сама у своїх заявах висловлювалась уже багато обережніше, ніж за попереднім разом. Однак засадничо група молоді, що примусила през. Децикевича до реанімації, свого ставлення не змінила.

Розпочалася довга дискусія. Переловсім студ. Кузик, навіваючи ще до заяви студ. Штикала на попередніх Зборах про те, наче би коломийські студенти рішилися не збирати грошей Т-во, якщо його головою стане през. Децикевич, — відчитав простуючого і протестуючого проти такого твердження листа Коломийської Секції.

Студ. Сенчишин пропонує вирішити врешті справу реанімації през. Децикевича, який предположив свою особу до розпорядження Зборів. Абсолютною попер. Виділові ухвалено, але реанімації голови Т-ва ще не прийнято. Якщо Збори тої реанімації не приймуть до відома, то автоматично криза буде полагоджена. Бо перше відклинуть своє зречення всі інші члени Виділу (за винятком статутно вальсованих). Д-р Копач адає собі справу, що є „ingrate persona“ і „ворогом студентства“, але не бажає студентству гірших ворогів, ніж він. Не розуміє, чого Заг. Збори вибирали Комісію-Матку, на те, щоб по 2-ох тижнях Т-во знову зависло в повітрі. По статуті, який є законом Т-ва, през. Децикевич має право урядувати ще один рік, хіба, щоб вмер, або, щоб його члени Т-ва дискваліфікували. Промовець не чув від нікого, що таке зробив голова Т-ва, через що не міг би даліше бути головою. Вносить, щоб бодай формально рішати, чи реанімацію голови прийняти чи ні. Студ. Романюк спростовує справу а „хоробою“ през. Децикевича: коли делегація Кравецької Студ. Репрезентативі зажадала від през. Децикевича уступити з голови Т-ва, а през. Децикевич заявив, що не має причини уступати, тоді промовець — як член тої делегації — післав през. Децикевичеві, що голова може зробити це а „яких-небудь причин“, як нпр. „перевтома“: про „хоробу“ не було мови. На попередніх Заг. Зборах промовець не спростовував цього закиду тому, що на дворі був гуркіт (sic!), але робить це тепер, бо преса підхопила цю трібуну, щоб викритися на студентів (?!). Пос. д-р Макарушка відчитує листа през. Децикевича з дати 8. п. м., в якому точно позана рідаюча розмова поміж ним і членами студ. делегації. Сказано там буквально: „...тоді п. Романюк замітив, що як причину уступлення міг би я позати перетомлення, чи огляд на здоров'я...“ Ред. Г. Гладкий вносить зробити перерву для намічення кандидатів до нової Комісії-Матки. Д-р Вол. Левицький пригадає формальний внесок д-ра І. Копача. Студ. Штикало підточує, що загальне студентство не має до през. Децикевича зв'язку. У цьому факті

суть справи. Саме ті студенти, які шире заявили це през. Децикевичеві — зробили це чесно і виявили супроти особи голови більшу пошану, ніж ті, які з різних мотивів не мають відваги зробити це. Д-р Стасів виголошує промову характеристичну для тих радикальних „соціалістів“, які офіційно поборюють „воючий націоналізм“, але бояться, як смерті, демагогічного закиду, що вони не в також національно „радикальні“ та при кожній нагоді мусять азначити своє „екстра“ становище. Як і на попередніх Зборах — і тепер вивинає, що не всі „старші“ були і в за головуванням през. Децикевича у Т-ві і палко поручає Зборам прийняти реанімацію голови.

Студ. Кузик є теж за тим, щоб реанімацію голови прийняти, але щоб висловити йому похвалу і признання за його працю в Т-ві, а догану тим студентам, які повелись супроти нього негарно.

Голосування над реанімацією през. Децикевича дало вислід: 74 голосів за прийняттям реанімації до відома, 14 проти. Офіційно стрималось 5 осіб, однак фактично не голосувало 44 осіб, бо присутніх на Заг. Зборах було 132 осіб, з того 35 „старших“ і 97 студентів. Із „старших“ 6 осіб голосувало за прийняттям реанімації. За внеском признати през. Децикевичеві похвалу і подяку за його діяльність у Т-ві піднеслось 34 рук, „проти“ 10.

Д-р Старосольський, як голова Зборів, стверджує, що були голоси проти висловлення признання през. Децикевичеві за його працю у Т-ві, але не було ні одного слова критики тієї праці. Це значить, що або ті люди не мають відваги прилюдно критикувати, або голосують не-логично.

Пос. д-р Макарушка: Доля Т-ва була і є в руках тої групи молоді, яка викликала кризу. Ця група повинна була підготувати цілий новий Виділ Т-ва. З найбільшим здивуванням стверджує, що та група студентів валила Голову і Виділ, але не думала про дальшу долю власного Т-ва. Тепер та група студентів, яка в тій справі рішає, має предложити кандидатів і на те ніякої нової комісії-матки не треба. Старше громадянство буде льовляю підтримувати Т-во при кожному Виділі, але не треба скидати відповідальності на тих, які не є в нічому винуваті.

Студ. Романюк запевняє, що між студентами нема незгоди, але мгр. Старосольський є такий іншої думки.

Д-р Стахів звертає увагу, що стара комісія-матка нездідна полагодити кризи і просить вибрати нову комісію.

Д-р Копач: „Коли таке заявляє д-р Стахів, а ми знаємо, хто це є д-р Стахів, що це не яка-небудь голова, то значить правда, що він (Стахів) не міг собі дати ради...“

Після довшої дискусії на тему комісії-матки (промовляли ще о. прал. Пісєцький, д-р Л. Макарушка, ред. Гладкий, дир. Филипович і ін.) — вибрано комісію-матку у складі таких осіб: п-ні Ірина Макух-Павликовська, пос. д-р Л. Макарушка, ред. Гриць Гладкий, студ. Штикало і студ. Романюк. Потім в 8 год. вечора оголошено перерву, щоб комісія-матка склала і предложила листу кандидатів до нового Виділу, разом з кандидатом на нового голову Т-ва.

В год. 9.30 вечора зачалось дальше продовження Заг. Зборів. Іменем комісії-матки забрала слово п-ні Павликовська і предложила таку лісту: Голова Т-ва: д-р Степан Дмоховський, членами Виділу: проф. д-р Володимир Старосольський, д-р Лесь Кульчицький, о. д-р Микола Конрад, дир. Микола Капуста, д-р Роман Зубик і проф. Радзкевич, а зі студентів Осип Тютка, Ст. Мілянич, Дм. Грипай і Ів. Тесля. Заст. виділових: інж. Атаназ Мілянич, ред. Гриць Гладкий, д-р Мирон Коновалєв, студ. Іван Смолий і студ. Ярослав Макарушка. Контрольна Комісія: дир. Филипович, о. Антін Каштанюк, члн. Семен Магалаєв, студ. Степан Гела і студ. Романенчук. Мировий Суд: рад. Каратинський, д-р Паньківський, п. Константин Малицька, студ. Олександра Паска, студ. Теодозій Гаєцький.

Загальні Збори затвердили всі ті кандидатури, однак ще перед голосуванням представники львівських студентських створених організацій склали заяву, що не беруть відповідальності за працю студентів, які ввійшли до Виділу Товариства Прихильників Освіти. Промовляли мгр. Ю. Старосольський, що говорив про різниці метод поведінки, студ. Сенів від Т-ва „Основа“, студ. Чайківський від Т-ва „Ватра“, студ. Семків від Т-ва „Медична Громада“ і студ. Мриціна від Секції Студенток. В 10.10 год. вечір Збори закінчилися.

Таким робом ця справа, яка відбилась таким голосним відгомном у цілому громадянстві, ніби то позалана: формально вибрано нового

голову і новий Виділ. А проте не можна при формальним поладнанням вдоволитися і бути спокійним за долю цієї важливої організації, але крім неї ще кілька ін. обставин: Отже, переловсім нововибр. гол. д-р Р. Дмоховський, як до Т-ва, але ще не заявив щодо свого вибору на голову Т-ва, яким зовсім не легко бути лідером, яка зі справами того Т-ва цілком неознайома, на та ще й серед нинішніх обставин. Дальше, у новому Виділі є лише один член попереднього Виділу, а саме д-р В. Старосольський, який на попередніх Загальних Зборах виразно зрікся з лише кандидатури на голову, але й заявив свою солідарність з усіма членами старого Виділу, а яких тепер ніхто — крім нього — до нового Виділу не ввійшов. Тому й цей пункт ще невирішений. Якже буде працювати управа поважної і складної організації, зложена з усіх без винятку нових людей, чи лише з одною особою, знайомою з цими справами, — це річ високо стійма. На тлі цього фактичного стану — „сатисфакція“, яку отримали спричинники кризи Т-ва, повинна їх настрівати на налто радісний і дльорний тон... Хіба, що їм на самому Т-ві, не багато залежить...

ІНТЕРВЕНЦІЙНА АКЦІЯ КОМУНІСТІВ

Суботнішнє число кравецького „Іл. Курка Цолз.“ принесло сензаційну вістку про те, що у Львові фільоралєвські чинники збирали підписи під відозву проти збройного нападу на СРСР. У цій відозві, зредогованої мабуть провідниками КПЗУ, Східну Галичину зауть Зхідною Україною і це найбільше заболіло „Курка“ та львівську польську націоналістичну пресу, яка переповідаючи цю вістку „Курка“ слідуєчого дня накинута передовсім на режисера львівського театру Шілера, що підписав із групою артистів цю відозву. Нам невідомий текст тієї відозви, але сам її помисл найменше дивоглядний. Сумніваємось, щоб ті, що її підписали як також ті, що її писали, могли бути до тієї міри наївні, щоб повірити, що від їх протинтервенційного протесту направи стане нереальною яканебудь інтервенція, яка взагалі її можливість може тепер існувати де-небудь поза головами авторів відозви.

Для інформації подіємо, що відозву, як дає польська преса, підписали:

Шілер Леон, театральний режисер, драм. артисти: Даменський Добеслав, Гриневич Ядвіга, Кунцевич Ева, Малиноват Марія, Водан Антін, Воцерович Ядєк, літерати: Бля Нахман, Брекер Едвард, Дан Олександр, Гелан Ярослав, Гаврилюк Олександр, Ярм. Каз. Коломєць Асенір, Крушельницький Антін, Крушельницький Іван, Кунієць Яр., Лєп Стів Юр., Ланіцький Вол., Пастернак Лев, Шидра Як., Сказинський Ром., Суайковський Стєп., Турдор Стєп., Вежбіцький Збігнєв, Віка Ів., журналісти: Дівич А., Агіт Я., Гезунд Ів., Кіртнер Юр., Личковський Кость, Шкварок Ів., малючі: Гординський Святослав, Кляйман Фр., Мемет Зигм., д-р Бунд Вільг., музика, Колеса Мик. мр. зика, д-р Лісса Софія, проф. музика, Левицька Галя, п'яністка, Слобода Анна, дент. техн., Талди Антоніна, фільм. реж., д-р Ратнер Еміль, адвокат, Кравецький Ол., член ППС., Бруніцький Ів., лісник, Рекс Отто малюч., літерати: Драган Ром., Колдра Яр., Шаєв Вол., д-р Дереш Петро, Футак-Деркач Марія, муз. службовичка, Юрєвич Ол., журналіст, д-р Сосюкало Дм., ала. комп., Верцінський Едм., Верцінська Ол., драм. артистка.

З того виходить, що інтервенції хочуть з мі комуністи, бо інакше не робилиб так багато галасу з нечея.

Заява дир. Гожиці

Дир. Гожица заявив у зв'язку з появою, що артисти не брали участі в інтервенційній зборі а Шілер не веде комун. агітації в театрі.

СВЯТО МОЛОДІ

Неділя 12. п. м. була справжнім святом українського Львова. Величезна площа Сокола Батька зацвіла червоними маками й блакитними волошками олягів „наших найменших“. Сьогорічне свято Рідної Школи, свого роду дорічний іспит цієї нашої установи, випало не лише, не дивлючись на те, що в протівенстві до минулорічних свят, було воно переглядом майже виключно львівських рідношкілних лав. У черговому числі подамо подрібне заїдомлення з перебігу свята.

ГАЗНЕР УРЯТУВАВСЯ

ЛЬОНДОН, 12. VI. ПАТ. Летун Галмера віднайшов учора веч. малий англ. корабель „Шірешел“ яких 500 англ. миль на захід від Опорто в Португалії.

Спортові висліди.

Україна—Білий Орел 2:0 (2:0)

МАРІЯ СОКІЛ.

З приводу майбутнього концерту.

Приїзд примадонни Київської державної опери Марії Сокилі до Львова та заповідження нею концерту на 16-го ч. м. (веч. с. М. Муз. Т. в. ім. Лисенка) треба відзначити як небуденну подію в нашому музичному житті. Марія Сокилі — одна з найкращих співачок України, де — як відомо — взагалі чимало гарних голосів і видатись зпоміж них на перше місце — річ не легка. Однак наші співачки вдалось завдяки своєму вокальному і сценічному талантові, здобути собі зразу з своїх перших кроків на оперній сцені не тільки позицію примадонни, але й найкраще признание критики та правдивий ентузіазм публіки. Ось декілька голосів преси, які нагадують про це сьогодні:

Харків, „Робітничий Пролетарій“, 9/X. 1927. „Про вчорашній дебют М. Сокилі в ролі Маргарити (в опері „Фауст“) можна говорити словами найвищого захоплення. Не хотілося вірити, що перед нами співачка, що вперше стоїть на оперовому кону. П чудовий, теплий, м'який голос знаємо вже з концертів — тут, при супроводі оркестру, він знову захопив нас своїм блиском і силою. Побіч цього такого сучасно-драматичного проведення партії Маргарити ми давно не бачили в нашій опері...“

„Вечірнє Радіо“, 15. XII. 1927. (Прем'єра опери Пуччіні „Турандот“). „Гідною й різноманітною партією М. Лявницько-Вольгемут (Турандот) є її суперниця в любові до Калафа — Ліу. — Марія Сокилі. Ця молода співачка росте на наших очах: недавно ще дебютантка — сьогодні гордість нашої столичної опери...“

Москва, „Вечірня Москва“, 21. II. 1928. „Марія Сокилі, яку ми вперше почули в концерті передових представників оперового мистецтва України, слушно вважається найкращою дірочною співачкою українських оперних театрів...“

Берлін, „Deutsche Allgemeine Zeitung“, 14. VII. 1929. „Гість з далекого краю: українська співачка Марія Сокилі викликала найбільше захоплення у численній зібраній публіки. Вона його вповні заслужила: такого вирівнаного в усіх реєстрах голосу, великого а при тім чисто дірочного, ніжного й сильного разом — ми давно не чули. Велика культура й музикальність — допомагають співачці досягти великих мистецьких успіхів...“

Київ, „Пролетарська Правда“, 18. XI. 1931. „Нова примадонна нашої опери, яку ми вперше почули в партії Мікаелі („Кармен“) здобула своїм першим виступом всю публіку. Після арії в 3-й дії зрівняв правдивий ураган оплесків...“

Такого роду захоплені рецензії появлялись після усіх виступів Марії Сокилі. Впродовж своєї розмірної недовгої праці в оперних театрах (вона дебютувала в р. 1927, а перед тим працювала як драматична артистка театру ім. Заньковецької) — Марія Сокилі виступала в головних жіночих ролях таких опер як: Фауст (Маргарита), Євген Онегін (Татяна), Тарас Бульба (Маризья), Турандот (Ліу), Мадам Бетерфляй (Бетерфляй), Казка про царя Салтана (Лебідь), Садко (Волохова царівна), Кармен (Мікаела), Пляска (Недда), Долина (Ніорі), Отелло (Дездемона) і багато інших.

В попередньому числі у новинці про концерт Марії Сокилі помилково подано дату концерту на 26 ч. м. Концерт відбудеться у найближчий четвер, 16-го ч. м.

НОВИНКИ

— Українська робітня футер Юліана Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46. 792-?

— Машини до шиття нові від 200 золотих поручає Юліан Ломага, Львів, Валува 11. 7-20

Страйк львівських друкарів покінчився в суботу 11. ч. м., себто тривав три дні. Видавці і власники друкарень відступили зі свого становища, приймаючи арбітраж Окружного Інспекторату Праці. Арбітраж покінчився угодою. Нормальна праця починається від дня 12-го червня.

— Мільон зол. і пів мільона облігів видав міський громадянський комітет безробітним у Львові. В дні 8. ч. м. в залі нарад магістрату відбувся цей комітет засідання, на якому стверджено, що впливи комітету осягли досі суму 1.003.369 зол., окрема в місяці травні 168.148 зол., в чому містяться видати на харчеві бони в квітні 122.529 зол., на обліг для дітей і дорослих 39.943 зол. та на лікарську поміч 5.022 зол. Взагалі видано досі облігів понад пів мільона і на харчеві засоби 746.318. Крім того одяговою секція роздала 767 штук одягу і 292 м., матеріалів 694 особам. Після дискусії над цим звітом комітет рішив припинити свою діяльність на кілька місяців і передати свої агенції міському видавці суспільної опіки.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Країна контрастів.

Кажуть — Росія це країна контрастів. Але чи аж Росії до цього треба? Огляньмося сюди-туди і вже маємо. Хібаж край зі „Славутицею“, „Срібнолентим“, „Дрімучим“, чи іншим Черемошем — не є країною контрастів?

Тяжко знайти більш.

Не видаждо на провінцію, бо не стало мені грошей на побіжку, а місця на опис, але розглянуся тільки по Львові.

Театральна Паоша... Яка скільки контрастів! Таке прекрасне положення, така імпозантна поверхня, така довга історія... Це все не перешкаджає, щоб на ній стояв склад вугля (символ вогню красномовства) і стара січкаря (символ ріжнородних проектів розвязки театральної справи).

Юр... Яка монументальна будівля, скільки зорової розкоші!... З якою приємністю показуєш чужинцеві величаву сільську храму на тлі галицького неба! Але до середини не дуже радо ведеш. Між тими майстрами, що будували, а тими, що укривали в нутрі — був за великий контраст. На щастя всі ці „недогачення“ покриті патиною пороку і тому тільки трохи разять.

„Просвіта“. Біла камениця, золотий напис, старі штукатурки. Великий будинок і в добрім місці. А хід, а сходи, а коридор. Та це ще салони в порівнянні з дискретними убиваннями. Зайдеш... Що кажу: зайдеш! Зайти не можна.

— Для безробітних. Міністер праці і суспільної опіки призначив на червень на працю для безробітних і спеціальну поміч 1.365 тисяч зол. На львівське воєводство припало з тієї суми 45 тисяч зол. Крім того на доживлення дітей безробітних на терені цілої держави міністер праці переказав на місяць червень суму 100 тисяч зол. Гроші передані на руки суспільних організацій і місцевих комітетів.

— Рільнична конференція розпочалася 10. ч. м. в міністерстві рільництва у Варшаві при участі польських рільничих організацій. Завданням конференції, як означив міністер Лядкевич, обміркувати програму державної політики в ділянці збуту годівельних продуктів, привертати їм ціни, які оплачували би продукцію. Утворились дві комісії, з яких одна займатиметься збіжжово-житною і тарифовою політикою, друга справою збуту й експорту годівельних артикулів.

— Суспільне забезпечення zagrożене. Союз забезпечення умов службовців (ЗУПУ), до якого належать обов'язково всі українські приватні службовці, переживає важку фінансову кризу. Наслідком поглиблення кризи і зросту безробіття союз виплачує забезпечення вдвоє більше, ніж дають вкладки. Виплата за помоч вносить тепер 1.400.000 зол. місячно, а впливи приносять тільки 700.000 зол. За три місяці всі готівкові резерви будуть вичерпані. Наслідком того управа союзу старатиметься зтягнути в Банку Польським позичку в сумі 4 мільонів зол. Кажуть, що відділ емеритального забезпечення, на який призначується 80 проц. вкладок, покищо не відчуває труднощів.

— Душогубство під час сварки. В Російні пов. Надвірна Дмитро Брубак застрелив під час сварки Теодора Лацина з русинів, яку забрав із мешкання місцевого управителя школи.

— Радянська влада в Грузії перевела чистку державних бібліотек, викидаючи з них шкідливі книжки. В окрузі Абхазії викинули книжки Леніна „Аграрна справа“ та про апропріаційний податок і книжки Сталіна про націоналістичну політику Радянщини та про комуністичні пляни Грузії. Крім того твори Лисаля, Маркса й Енгельса визнали шкідливими. Комісаріят робітничо-селянської інспекції робить тепер доходиження, щоб викрити, хто усуває комуністичні книжки з державних бібліотек.

— В справі Ліндберга наступив сенсаційний зворот, що може наразі причинитися до висвітлення загадкової смерті дитини. З Америки наспіли вісті, що в домі Ліндберга отрималася служниця Віолетта Шарп. При попередніх візитах вона заявила, що в дні перед вкраденням дитини вона була на прогулях з двома незнайомими мужчинами, які передержали її цілу ніч. Коли минуло п'ятиці Віолетту покинули знову до слідчого судді, вона заявила більшу дозу цілкання. Описавши її до кімнати своєї пані й хотіла щось їй сказати, однак в цьому моменті впала нежива. Слідство ствердило, що в день перед украденням Ліндбергової дитини служниця телефонувала до одного зі своїх нічних приятелів. Є це шофер Ерні Брінкерт. В п'ятницю мали її з ним сконфронтувати, однак вона тимчасом скінчила самогубством. Брінкерт шука-

„Народний Дім“.

Велика камениця також. Сам цісар угодний камінь закладав. „Народний“ — значить нарід має там голос. Зовсім ні! Нарід тільки складав на нього гроші. А голос має не нарід, а комісар і то такий голос, що аж у суді чути. Врешті мій улюблений коник, на яким де можу і коли можу їзджу, доки наїм обою снастане:

Дім Музичного Т-ва ім. Лисенка.

Назва довга і милозвучна, дім у добрім місці і так — назагал — нічого собі. А які величезні, які нечувані контрасти! Наприклад: Стоїш перед будинком і уявляєш собі: брама, вестибюль, гардероб... А далі: велика сцена, вигідні входи і виходи. А передовсім — екустина.

Тимчасом...

Господи Боже! Про що тут писати? Про все хіба! Про сходи і про входи, про виходи і про здрібнілість цього останнього слова, про сцену (15×17,5 м!) і про вічний вітер на сніг (геніальна львівка!). Але про одно ще я не писав.

Чи хто застанавався над тим, чому в „Домі Лисенка“ так багато дверей і вікон? Я застанавався і не можу собі висисити цього.

Хіба просто для контрасту. Дім невеликий, вікна невеликі, а зате рами і окуття — на два хмародери.

Це тільки в самих будівлях українського Львова, і то не у всіх.

От так — котру око зловило.

Про контрасти, росяні в душах людей — колись іншим разом...

Галактіон Чіпка.

ють у всієї Америки. Шеф поліції стежить Нью Джерсі полк. Шварцкопф просив львівського Скотленд Ярду, щоб переслухали Віолетину сестру. Сестра ця зараз після того, як Ліндберг виплатив загадочним людям 50 тис. доларів, відплила в Америку до Англії. В Дейтроїті арештували 20-літнього Роб. Бернса, приятеля Віолети Шарп. Його переслухають, однак агенти не думають, щоб він був вмішаний в аферу. Стійт Нью Джерсі зажадав видачі арештованого Брінкerta. Сконфронтований з ним д-р Конден не є певний, чи йому саме дав 50 тис. окуп за дитину.

— Ява хрущі в Німеччині. Південну і середню Німеччину навістила ява мав'яв хрущів, що своєю масовістю нагадує саранчу. Хрущі обсіли дерева, особливо буки і дуби так густо, що люди згортають їх з дерев граблями. Хмари хрущів у леті затемнюють сонце, а на деревах, де вони впадають, за кілька годин остають тільки нагі галузи. На дорозі Ерфурт—Ваймар хрущі так засипали землю, що перервали комунікацію. Самоходові колеса застрягли в масі хрущів і не могли посуватися.

— Музей Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові, вул. Чарнецького 24, мав у місяці травні 194 каталогових чисел природи до загально-го числа 22980 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археології 15, побутова старина 33, етнографії 102, церковна старина 115 (старі набуток), історичні пам'ятки 3, рисунки 10, графіка 10, дереворит 1, репродукції 21, видівки 492, альбом репродукцій 1, фотографії 170, монети 20, медальї 1, жетони 1, печатка 1, фотокліші 3. Жертводавцями були пп.: Антошин М., Боднар А., ради. Будзинівський В., проф. Білоостоцький Т., пос. Волинський, Гнатів М., Гадовський, Гела С., Дорошенко В., Дудик К., Данильчук В., Жизневський Ю., Заяць С., проф. Кіт М., Коцюба С., о. Лучківський А., д-р Левинський В., пос. Матчак, Остафевський, д-р Пачовський В., Порайко Е., Пик О., Слободян Я., інж. Сірий І., ради. Сопотницький О., Студентський Гурток в Белзі, акад. Студинський К., Сурмач М., Теребушка Р., Ткач І., ред. Таранько М., Танчаківський Ю., Українське Технічне Товариство, Файда В., ради. Чачковський Л., Чехут С., реж. Черниць, Юрчаків А. — Управа Музею складає ім за це шпору подяку. Віддавачів було 183, в тім 4 школярі про-гуляки. — Управа Музею.

— На карти „Рідної Школи“, звільняючи від алькогольних напівків зложили в зол. з нагоди Великодня отсі Вп. Громадяни (-ки): З Сянока: Шулєвський Болеслав, д-р Каранович Вол., Білинська Марія — по 3, Чайківський Бол., Хлопик Мих., д-р Блавацький Вас., д-р Ванчицький Ст., д-р Коковський Франц, Белес Іван, Флонт Іван, Гриванак Олекс., д-р Константинович Яр., о. Константинович Ем., д-р Константинович Вол. — по 2, один громадянин нижче 2 зол. Через Кружок Р. III в Буську: Ляхович Марія, о. Ядків Зіновій — по 3, д-р Процик М., о. Лабай Мих., о. Підгорецький Ам., Шмата Андр., Кружок Р. III в Ділилові, кооператива „Єдність“ в Кудирівцях — по 2 зол. і одна організація нижче 2 зол. Хто дальший?

— Іспит зрілості в дівочій гуманістичній гімназії „Рідної Школи“ у Львові відбувся під про-

водом директора І. польської державної гімназії д-ра В. Ходовицького як президента і директора Ом. Терлецького як його заступника в дні 9—14 травня (письменна) і 30 травня до 3 червня п. р. (усна). Всі учні VIII класу були допущені до письмового і до усного іспиту, що відбувся в приміщенні гімназії Р.Ш. при вул. Театинській ч. 10. Також усний іспит зрілості піддержали всі учні, так що свідомість зрілості одержали всі кандидати, а саме: 1) Адріанович Теодозія; 2) Винників Ірина; 3) Возняк Стефанія; 4) Габрусеви Надія; 5) Гнатів Ірина; 6) Гнатівська Дарія; 7) Гомовська Ольга; 8) Дацько Дарія; 9) Джумало Марія; 10) Дмоховська Стефанія; 11) Зидлик Іванна; 12) Кіжик Теодозія; 13) Коцюмбас Павлина; 14) Кравців Стефанія; 15) Луцька Марта; 16) Медницька Олександра; 17) Соколовська Лідія; 18) Столяр Лідія; 19) Сушко Зиновія; 20) Хас Анна; 21) Хомик Ірина; 22) Яснювська Стефанія.

— **Іспит зрілості в прив. учительській семінарії СС. Василіянок у Львові** при вул. Потоцького 95 відбувся в дні 30 травня до 4 червня п. р. під проводом візитатора С. Біликевича. Дипломи одержали: 1) Божик Іванна; 2) Волинська Софія; 3) Гнатів Михайлина; 4) Говда Ольга; 5) Долинка Ярослава Євгенія; 6) Дуда Марія; 7) Іватів Марія Романа; 8) Каричек Стефанія; 9) Кивелюк Олександра; 10) Крупа Олена; 11) Левицька Надія; 12) Лизунець Стефанія; 13) Метельська Лідія; 14) Мигаль Ореста; 15) Панчишин Марія; 16) Проць Меланія; 17) Ремез Марія; 18) Ричок Мирослава; 19) Смерчинська Марія Бронислава; 20) Стернюк Марія Анна; 21) Стисловська Віра; 22) Туркало Олена Любова; 23) Чоловська Анна; 24) Устияновська Іванна; 25) Юрчук Марія; 26) Іцишин Катерина; 27) Яцишин Софія.

— **Дипломований іспит в держ. учит. семінарії в Тернополі** зложили отсі абітурієнти й екстерністи українці: 1) Вашик Омелян; 2) Вербицький Казимир; 3) Галандзій Юліан (екст.); 4) Глушка Юліан; 5) Гринчишин Юліан; 6) Завадовський Фердинанд; 7) Максимів Степан; 8) Максимак Степан; 9) Новицький Антін; 10) Сородський Михайло; 11) Хома Володимир; 12) Чумівна Марія (екст.).

— **Вистава графічних виробів Страшевичів з Варшави**, 43 темпер 3. Стриенської, тканин курсу 3. П. О. К. в Рудках і виробів власного артистичного промислу відкрита в неділю, 12. п. м. в Музею артистичного промислу у Львові (вул. Гетманська 20).

— **Лише для Пань Газдинь!** Найвищий час ошаджувати! Домашній бюджет ледви вистарчає на дорогу обуви. Тому треба її плакати і чистити лише засобами загального признання. Таким засобом є паста до обуви Ердаль.

Відозви й комунікати.

Підтримайте існування
єдиної української школи на Поліссі.

Заходами Укр. Т-ва „Просвіта“ на Поліссі в 1924 р. заснована була українська приватна школа ім. Ол. Стороженка в Бересті. У цій школі вже 8-ий рік вчать діти українського громадянства м. Берестя й околиць. Школа має відповідне помешкання, меблі, бібліотеку й шкільне приладдя. Школа утримується частинно з платні за навчання дітей школи, частинно з пожертв українського громадянства й допомог українських установ.

Через стіни школи за 8 років пройшло кількасот дітей, які в цій школі через навчання навчилися любити свій край, свою мову, свої звичаї. В школі працювали фахові вчительські сили. На жаль, цей шкільний рік для цієї школи у зв'язку з загальною кризою вельми тяжкий. Внаслідок жертовності на школу українського громадянства, через безробіття стала неплатеадатною частина батьків учнів школи. Школа кінчає цей шк. рік з великим дефіцитом, від покриття якого залежить даліше існування школи. Т-во „Просвіта“ на Поліссі, маючи своїм головним завданням культурно-освітню працю на терені всього Полісся, не має потрібних засобів на свої прямі завдання й не може утримати школи власними засобами.

Вважаючи існування української школи в Бересті справою загально-національною, бо сталося так, що це єдина українська школа на Поліссі, Головна Управа Т-ва „Просвіта“ на Поліссі, як концесіонер школи, цією дорогою звертається зі широким проханням до всього українського громадянства своїми пожертвами підтримати українську школу в Бересті в такий трудний час і доказати цим нашу національну солідарність.

Пожертви просять слати до Українського Кооперативного Банку в Бересті чеками П. К. О. ч. 63.841. на рахунок української школи.

ГОЛ. УПРАВА Т-ВА „ПРОСВІТА“ НА ПОЛІССІ.

Дописи.

ЖОВКВА. (Із діяльності місцевих установ.) Згадаймо коротко важливі події громадського життя в Жовкві за останні місяці: 22-го квітня відбулися Загальні Збори Українського Кооперативного Банку, що має одноповерховий дім ще перед війною, Ремісничо Т-во „Зоря“, що є одним із рухливих товариств, дало весняний фестин 15-го травня. У програмі були між іншим „гагілки“, виведені місцевими дівчатами; дохід призначили на докінчення будови повітового дому. На фестин зібралися гості із усіх сіл, 20-го травня відбулися збори районної молочарні, що займається перерібною масла. Пересічна продукція масла за 1931 р. дійшла до 2000 кіло. Дня

22-го травня відбулися перші загальні збори Філії „Святої України“, на яких обрали головою заслуженого діяча М. Марію Пеленську. Нове товариство влаштувало 28-го V „Святої Матері“ з рефератом, літоцям тором, лекціями та руханковими вправами. 30-го відбулися збори в селі, окликала виділом Філії Т-ва „Просвіта“, де взяли участь 36 представників від 17 читальні (13 представників від різних установ, 28-го V, відбулися досить бурливі збори Повітового Союзу Кооператив. Цією листрою представники хотіли захопити місця в Надаірній Раді, але при голосуванні перейшла анота загально-національна, С. А.

СПОРТ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ КЛК У ЛЬВОВІ

Відбулися дня 6. травня в домі Каюбу. Збори відкрив а. голови Каюбу В. Паньків та згадав пам'ять ба. а. декана Качмарського зі Славська, почесного члена КЛК. Опісля приступлено до звіту уступаючого Виділу і звіту Філії а. краю. В діловому році Виділ прислав багато енергії організації Філії, яких КЛК нараховує три: в Славську, Ворохті і Космачі. Далше поробиє ходи для оснування сімох нових Філії. Закуплено дощ у Славську і прийнято план будови доми, виготовлений інж. О. Пежанським. Спортова діяльність Каюбу проявилася улаштуванням змагань у Львові і частинних прогулях членів. Врешті старий Виділ полазав діяльності на будучий сезон, який ухвалено у свої резолюції. Важливі з них, це ухвалення дальшої організаційної діяльності в краю, зміна статуту, будова доми в Славську, співпраця з УСС, утворення діяльності в літніх спортах та утворення відділу доставки лештарського вираду.

Новий Виділ зложено так: голова: В. Паньків, наступник голови: інж. В. Лукашевський, секретар: інж. В. Рожанковський, скарбник: М. Шипайло, господар: інж. Кобринський, справник: інж. Е. Лицимис, Контроль на Комісії: інж. Мудрак, В. Паліва, інж. Л. Шеларов, Мировий суддя: інж. Р. Сенишин.

Крім того утворено організаційний реферат з складу В. Панькова і інж. Ю. Крохмалюка та комісія будови доми: інж. О. Пежанський та інж. Р. Сенишин, референт доставки лештарського вираду С. Рожанковський, Комісія забавових імпрес інж. Марія Мудрак і А. Гованков-Рожанковська. Ухвалено теж утворити туристичну секцію, тому, що багато членів КЛК робить багато прогулях в гори, не лише в зимі, але і в літі.

Повідомляється членів КЛК, що на площі С-Б. а. ділю від 8—10, в вівторок від 18—20. і п'ятницю від 18—20. відбуваються вправи літніх спортсів. Виділ просить членів приходити якнайчисленніше.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 11.VI. 1932 р. за масло експортне та десерове прима: 200 зол. а літру молока 20—21 сот., літру сметани 100 зол., а літру жиру 360 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр.
Понеділок, 13. VI. год. 7.30 „Срібний сон Сальомей“.
Вівторок, 14. VI. год. 7.30 веч. „Срібний Сальомей“.

Театр Рівноводностей.
Понеділок, 13. VI. год. 8. веч. „Бурашонові клоботи“.
Вівторок, 14. VI. год. 8. веч. „Бурашонові клоботи“.

Цирк Станевських (площа Беми):
Понеділок, 13. червня вистава в год. 8.30 веч. Велика програма атракцій.

Кіна.

АПОЛЬО: „Мавас, син джунглів“, „Романтична ніч“.
КАСІНО: „Стрива ніч“ (з Бродзішом).
КОПЕРНИК: „Д-р Джекиль і мр Гайд“ та Вбивство през. Думера.
ЛЕВ: „Хай живе свобода“, „Король будаїварів“.

МАРУСЕНЬКА: „Д-р Джекиль і мр Гайд“ та Вбивство през. Думера.
МІРАЖ: „Християнська ніч“ (Дж. Ма- та Гарі Ліатке).

ОАЗА: „Веселий Мадрид“ (Рамон Но- ларо), „Фатальний матеріал“ (Льорель і Гарді).

ПАН: „Міліон“, „Чудесні діти“.
ПАЛАС: „У кінцік чрезнавичайний“.

ПАСАЖ: „Провали пропащих лю- дей“ та долатки.

ПРОМІНЬ: „Мертвий вузол“, „Кохан- ня в пустині“.

СОНЦЕ: Гарі Піль і Чаплін.
СТИЛЕВ: „Розведена“ та звукова ко- медія.

УТІХА: „Тайна китайської ділянки“, „Пострах Текласу“.
ХИМЕРА: „Монте Карло“.

Програма радіо.

Вівторок, 14. червня 1932.

Братислава (278,8) 14.30, 19.00 Концерт, 18.20 Грамофон, 20.00 Гебрийські пісні, 22.20 Музика з кав. „Елісавета“, Міланіо (331,4) 20.30 Оперетка, Штутгарт (360,6) 20.30 „Оберон“ оп. Вебера, Гельсінгфорс (368,1) 19.05 Спів, Астрід Гартман, 19.30 Спів, Аїно Аро, Букарешт (394,2) 20.45 Пісні, Тана Нанеско-Комса, Білгород (430,4) 19.50 Спів, Божена Адамович, Стокгольм (435,4) 20.00 Концерт, Рим (441,2) 17.30 Пісні, Марія Варата, 20.45, 22.00 Концерт, Лянгенберг (472,4) 20.35 „Геновефа“ трагедія Гебеля, Відень (517,2) 18.45 Концерт, 19.25 „Фавст“ оп. Гунода, 22.50 Циг. музика, Рига (525,4) 20.20 Пісні та твори (Флет), 20.50 Індійський балет, Будапешт (550,5) 20.00 Година сміху, 22.00 Концерт на 2 фортепіано, 22.45 Циг. музика, Харків (937,5) 18.00 Авд., 20.00 Оркестра (нар. танці та пісні), 24.00 комунікати, хор, солісти, Осло (1063) 18.45 Джек на 2 форт., 20.00 Візчик і спів, Енс Тведта, 20.45 Гальфлан Клеве, грає на творі форт., Москва (1481) 17.30 Опера (досв. 720 м.), Кенігсвергавген (1634,9) 14.00, 16.30 Концерт, Музика для дітей, 19.00 Думки на часі.

Львівське радіо.

Вівторок, 14. червня 1932.

12.20, 12.45, 15.10, 18.55, 22.35 Грамо- фон, 12.40 Метеор. комунікат, 15.00 Го- сподарський комунікат, 15.35 Комунікат т-ва фіз. виховання, 15.40 Про моду, 15.55 Грамофон, Сільва рерум, 16.45 3 історії „Галки“ у Львові, 17.00 Симф. концерт, 18.00 Візчик, 18.45, 21.50 Прес. радіоден- ник, 19.00 „Міся Солемиїс“ Ветовена, 20.30 „Літ. фейлетон“, 20.45 Легка музи- ка, 22.00 Спів, Бачевський (бар.), 22.30 Плеканія коней, 22.40 Спорт, 22.50 Тан- кова музика.

Оголошуйтеся в найстарішій укр. щоденнику „ДІЛО“!

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади І. II. і III. часть

Ціна 8— золотих — без пересилки.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Подяка. Широ-сердечну подяку скла- дею Вл. м. меп. д-рові Шухевичеві та Вл. меп. д-рові Старосольському за їхню без- корисну і добродушну опіку та інтервенцію підчас мого побуту п'ять місяців у львів- ських бригадках — яктеж п. Трачевій за добродушні заходи та харчування через той час. Після переїзду мене до сам- бірської тюрми зайнявся широким складен- ням допомогового Комітету та интерве- ніював правдиво по батьківських й безін- тересовно Вл. меп. д-р Рогуцький. Тому то за всі заходи, яктеж п. Крильовій та п. М. Кульчицькій за доставку харчів че- рез чотири місяці — складаю широкую по- дяку. — Дрогобич 8. VI. 1932 — Коссака Зенон.

Важке для священників. Перші, осново- положні збори нового станового Товари- ства священників Львівської Архієпархії ім. св. Ап. Андрія відбулися у вівто- рок 21. червня 1932 а год. 10. в Дух. се- мінарії у Львові. В год. 9. відправив Преоос. Іван Архієрейську Сл. Божу в храмі св. Юра. Численно являлись оо. Со- братів просить: Комітет Основоволож- ників.

Товаришів, що здали іспит зрілості в українській гімназії, відділ А. І. Б. а Пе- ремишлі в 1912 році, просимо подати свої адреси та висказати гадку, чи го- диться на товариський візд в дні 4. лип- ня п. р. Зголошення слати на адресу: д-р В. Кашубинський, Львів, вул. Грунвальд- ська ч. 11 а. — За Комітет візду: о. М. Бачинський, о. М. Головач, д-р В. Кашу- бинський, ред. І. Квасниця, д-р І. Любо- мирович, С. Трусович, О. Ярошевич.

Вступні іспити до кл. V—VIII. а дво- чий гуманістичній гімназії „Рідної Шко- ли“ у Львові (вул. Театинська ч. 10) від- будуться в дні 13—15. червня. Зголо- шення до вст. іспитів до IV. кл. прийняти Управа від 6. до 20. червня. Вст. іспит до IV. кл. відбувається в день роздів свідомств. — Управа. 1932 14

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ГОДИННИКИ ПОДЕШЕВІЛІ Купуйте, направляйте у фірми: Домбровський-Роз- важевський, Академічна 2. 1932 1—1

КАМЕНИЩО двоповерхову солідну ре- редовенну будову, дохід бруто 900 зо- лотих, візьме мешканця, продам за 17000 доларів. Оглядає Корольові Явиги 25

ДО ВІНАЙМУ з гарн. кімнати з гар- ним комфортом у новій камниці Бича- Півня 8, 1. поверх у господині. 2022 1—1

4 ПОКОЇ і кухня на 1. поверсі а новітній комфортом до винайму від 1. липня — Клашинська 12. 2031 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Гребенів

Пансіон „ЗЕЛЕМІН“

положений в затішній місці, з прекрасним видом на долину ріки Опору. ПОРУЧАЄ ВІД 15. ТРАВНЯ СОНЯШНІ КІМНАТИ З БАЛЬКОНАМИ. — Харч добрий та смачний. Ціни помірковані. Зголошення приймає Управа пансіону. 1—1